

Sygn. akt I C 454/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 lutego 2017 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi Widzewa w Łodzi I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodnicząca: SSR Emilia Racięcka

Protokolant: stażysta Agnieszka Kostrzewa

po rozpoznaniu w dniu 30 stycznia 2017 roku w Łodzi

sprawy z powództwa A. Ś.

przeciwko D. B.

o zapłatę :

1. zasądza na rzecz powódki od pozwanego następujące kwoty:

a. 40.000 złotych (czterdzieści tysięcy) tytułem zadośćuczynienia , w tym :

- 10.000 złotych (dziesięć tysięcy) z ustawowymi odsetkami od dnia 27 czerwca 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku i z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty;

- 30.000 złotych (trzydzieści tysięcy) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 5 stycznia 2017 roku do dnia zapłaty;

b. 7.304 złote (siedem tysięcy trzysta cztery) tytułem odszkodowania , w tym:

-4.365 złotych (cztery tysiące trzysta sześćdziesiąt pięć) z ustawowymi odsetkami od dnia 27 czerwca 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku i z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty;

- 2.939 złotych (dwa tysiące dziewięćset trzydzieści dziewięć) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 5 stycznia 2017 roku do dnia zapłaty;

c. 4.576 złotych (cztery tysiące pięćset siedemdziesiąt sześć) tytułem skapitalizowanej renty z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 5 stycznia 2017 roku do dnia zapłaty;

d. po 176 złotych (sto siedemdziesiąt sześć) tytułem miesięcznej renty za okres od 1 stycznia 2017 roku i na przyszłość, płatnej z góry do 10 dnia każdego miesiąca kalendarzowego począwszy od stycznia 2017 roku, z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w razie uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat,

d. kwotę 2.417 złotych (dwa tysiące czterysta siedemnaście) tytułem zwrotu kosztów procesu;

2. oddała powództwo w pozostałym zakresie;

3. obciąża pozwanego obowiązkiem zwrotu na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi kwoty 3.525,36 złote (trzy tysiące pięćset dwadzieścia pięć złotych 36/100) tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 29 maja 2015 r. powódka A. Ś., zastępowana przez radcę prawnego, wniosła o zasądzenie od pozwanego D. B.:

1. kwoty 10.000 zł tytułem częściowego zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 20 maja 2014 r.,
2. kwoty 4.365 zł tytułem odszkodowania za poniesione koszty opieki wraz z odsetkami ustawowymi:
 - a. co do kwoty 1.680 zł od dnia 20 maja 2014 r. do dnia zapłaty,
 - b. co do kwoty 2.685 zł od dnia następnego po doręczeniu pozwanemu odpisu pozwu do dnia zapłaty,

a także o zwolnienie powódki z obowiązku ponoszenia kosztów postępowania w całości oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu wskazano, iż w dniu 19 stycznia 2014 r. powódka idąc chodnikiem przy ul. (...) w Ł. poślizgnęła się na oblodzonym i nieposypanym chodniku w wyniku czego upadła i doznała obrażeń ciała. Obowiązany do świadczenia usług porządkowych na terenie zdarzenia był pozwany. W ocenie powódki doznane przez nią krzywdy odpowiadają kwocie 40.000 zł tytułem zadośćuczynienia. Co więcej, powódka od dnia zdarzenia przez 90 dni wymagała pomocy osób trzecich przez średnio 5 godzin dziennie przy stawce 9,70 zł za godzinę, co uzasadnia żądanie zasądzenia kwoty 4.365 zł.

/pozew k. 3 – 5/

Postanowieniem z dnia 11 czerwca 2015 r. Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi, Wydział I Cywilny zwolnił powódkę A. Ś. od kosztów sądowych w całości.

/postanowienie z dn. 11.06.2015 r. k. 33/

W odpowiedzi na pozew z dnia 8 lipca 2015 r. pozwany D. B., zastępowany przez radcę prawnego, wniósł o zawiadomienie o toczącym się postępowaniu i wezwanie do wzięcia w nim udziału po stronie pozwanej (...) S.A. z siedzibą w W., oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego D. B. kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego w wysokości 2.417 zł.

W uzasadnieniu pisma wskazano, iż pozwany zawarł z przypozwanym umowę ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą. W ocenie pozwanego jego zobowiązanie do odśnieżania i likwidacji gołoledzi na chodnikach istniało, jednak obowiązek miał charakter starannego działania, a nie rezultatu. Fizycznie niemożliwe byłoby zapewnienie, iż w każdej chwili ciągi komunikacyjne będą całkowicie pozbawione śniegu i gołoledzi. Pozwany nie ponosi zatem winy za zdarzenie z dnia 19 stycznia 2014 r.

/odpowieź na pozew z dn. 08.07.2015 r. k. 39 – 40/

Przesyłka obejmująca odpis odpowiedzi na pozew D. B. wraz z pouczeniem o przepisach dotyczących interwencji ubocznej został doręczony (...) S.A. w dniu 22 lipca 2015 r.

/potwierdzenie odbioru k. 49/

Pismem procesowym z dnia 19 grudnia 2016 r., doręczonym pełnomocnikowi pozwanego dnia 4 stycznia 2017 r., pełnomocnik powódki rozszerzył powództwo wnosząc o zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki dodatkowo, tj. ponad kwoty dotychczas dochodzone:

- a) 30.000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia 20 maja 2014 r. do dnia zapłaty, z tym że od dnia 1 stycznia 2016 r. liczonymi jako odsetki ustawowe za opóźnienie zgodnie z treścią art. 481 § 1 i 2 k.c.,
- b) 2.939 zł tytułem odszkodowania za koszty opieki i pomocy osób trzecich wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia następnego po dniu doręczenia pozwanemu odpisu pisma rozszerzającego powództwo do dnia zapłaty,
- c) 4.576 zł tytułem skapitalizowanej renty na zwiększone potrzeby z tytułu kosztów opieki i pomocy osób trzecich za okres od listopada 2014 r. do grudnia 2016 r. wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia następnego po dniu doręczenia pozwanemu odpisu pisma rozszerzającego powództwo do dnia zapłaty,
- d) 176 zł tytułem miesięcznej renty na zwiększone potrzeby płatnej do 10. dnia każdego miesiąca począwszy od miesiąca stycznia 2017 roku wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w razie uchybienia płatności którejkolwiek z rat renty.

W uzasadnieniu pisma wskazano, iż powódka po zdarzeniu wymagała pomocy osób trzecich w wykonywaniu czynności życia codziennego przez okres 2 miesięcy w wymiarze 4 godzin dziennie, następnie przez okres 2 miesięcy w wymiarze 3 godzin dziennie, zaś w okresie kolejnych 6 miesięcy w wymiarze 2 godzin dziennie (60 dni x 4 h x 11 zł/h + 60 dni x 3h x 11 zł/h + 182 dni x 2h x 11 zł/h).

Nadto wysokość dochodzonej skapitalizowanej renty wyliczona została z uwzględnieniem jej należności za okres od listopada 2014 r. do grudnia 2016 r. w kwocie 4.576 zł (26 m-cy x 4 h/tyg x 11 zł), zaś wysokość renty na zwiększone potrzeby zgodnie z wyliczeniem 4 h/tyg. x 11 zł/h = 176 zł.

/pismo procesowe pełnomocnika powódki z dn. 19.12.2016 r. k. 108 – 109, potwierdzenie odbioru k. 112/

Na rozprawie w dniu 30 stycznia 2017 r. pełnomocnik powódki wniósł o zasądzenie podwójnej wysokości zwrotu kosztów zastępstwa adwokackiego.

/elektroniczny protokół rozprawy z dn. 30.01.2017 r. k. 114/

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

D. B. działając jako przedsiębiorca pod firmą P.H.U. (...) D. B. zawarł ze Spółdzielnią Mieszkaniową im. (...) umowę, na mocy której zobowiązał się m.in. do odśnieżania i likwidacji gołoledzi na chodnikach, w tym również na ulicy (...).

/okoliczność przyznana przez pozwanego D. B. - odpowiedź na pozew z dn. 08.07.2015 r. k. 39 – 40, wydruk z (...) pozwanego k. 61- 62/

W ramach zawartej umowy pozwany D. B. pełni funkcję gospodarza domu. Do obowiązków pracowników pozwanego należy utrzymanie porządku na zewnątrz budynku, mycie klatek. Zimą jest to odśnieżanie, posypywanie solą, sporadycznie piaskiem. Skuwanie lodu nie jest wykonywane. W ocenie pracowników pozwanego przy łagodnych zimach jak występujące w ostatnich latach wystarczające jest odśnieżenie i posypanie trochę nawierzchni solą. Pracownicy pozwanego nie mają ustalonego grafiku odśnieżania, robią to według własnej potrzeby. W weekendy pracownicy mają zasadniczo wolne. Jeśli śnieg jest intensywny i nasypie to mają obowiązek odśnieżenia również w weekend. D. B. nie płaci swym pracownikom za pracę w godzinach nadliczbowych i w niedzielę. Przyjazd pracownika celem kontroli stanu chodnika w niedzielę, gdy śnieg nie pada, jest jego dobrą wolą, a nie działaniem na zlecenie pozwanego.

/zeznania świadka Z. L., protokół rozprawy z dn. 18.11.2015 r. k. 54 – 60/

W poradni urazowej Wojewódzkiej (...) w dniu 19 stycznia 2014 r. rozpoznano u powódki złamanie szyjki kości ramiennej lewej. Wykonano RTG, założono miękki opatrunek Dessaulta, zalecono stosowanie leków Zaldiar i Ossopam. Zalecono zamianę opatrunku Dessaulta na ortezę.

/zaświadczenie z Wojewódzkiej (...) z dn. 22.01.2014 r. k. 11/

Powódka pozostawała pod opieką poradni ortopedycznej. 30 stycznia 2014 r. zalecono powódce utrzymanie ortozy do 6 tygodni od urazu. 24 lutego 2014 r. zdjęto ortezę, w wykonanym badaniu RTG stwierdzono zrost odłamów z przemieszczeniem, ruchomość bierną w zakresie odwodzenia i przodozgięcia po 40 stopni, bolesna, oraz wystawiono powódce skierowanie na rehabilitację. W trakcie wizyty w dniu 8 maja 2014 r. u powódki stwierdzono ograniczenie przodozgięcia do 70 stopni, odwodzenia do 40 stopni, rotacji zewnętrznej do 30 stopni, rotacji wewnętrznej do 40 stopni. Skierowano powódkę na 2. cykl rehabilitacyjny.

/informacja dla lekarza kierującego POZ k. 12, skierowanie do poradni ortopedycznej k. 13, historia zdrowia powódki z poradni ortopedycznej k. 9 i v./

Drugą serię zabiegów rehabilitacyjnych powódka przeszła w okresie 13 września – 24 października 2014 r. Wykonano u powódki zabiegi: prądy Tens, kroi, ćwiczenia bierne i czynne barku w odciążeniu.

/skierowanie na zabiegi fizjoterapeutyczne k. 10 i v./

Pismem z dnia 10 marca 2014 r., doręczonym 13 marca 2014 r., działająca w imieniu powódki kancelaria „pro juris” wezwała Spółdzielnię Mieszkaniową im. (...) do zapłaty należnego odszkodowania z tytułu:

- zadośćuczynienia w kwocie 40.000 zł,
- kosztów opieki w kwocie 1.680 zł,
- zwrotu kosztów poniesionych w związku z leczeniem powypadkowym w szacunkowej kwocie 100 zł.

/wezwanie do zapłaty z 10.03. (...) k. 14 – 15, potwierdzenie odbioru k. 16 i v. /

Pismem z dnia 16 kwietnia 2014 r. D. B. poinformował, iż w związku z ustaleniem daty wypadku powódki sprawa została przekazana do ubezpieczyciela tj. (...) S.A. V. (...).

/pismo pozwanego D. B. z dn. 16.04.2014 r. k. 17/

(...) S.A. V. (...) decyzją z dnia 23 maja 2014 r. odmówił wypłaty świadczenia odszkodowawczego z uwagi na brak odpowiedzialności ubezpieczonego za powstałą szkodę.

/pismo (...) S.A. (...) z dn. 23.05.2014 r. k. 18 i v./

Do wypadku doszło w dniu 19 stycznia 2014 r. pod blokiem numer 9 przy ul. (...) w Ł.. Było ok. 9 rano i było jasno. Powódka szła z córką, ubrana była w kozaki zimowe na płaskim obcasie. Nie padał wówczas śnieg. Kobiety szły wolno na parking do samochodu, poruszając się ciągiem pieszo – jezdnią wylanym asfaltem. W miejscu, gdzie powódka się poślizgnęła i przewróciła była tafła lodu, nie było posypane piaskiem, był goły lód. Powódce pomogli wstać córka, wnuk i sąsiadka. Z powodu skarg powódki na ból lewej ręki i lewej strony ciała córka zawiozła powódkę na pogotowie.

/zeznania świadka Z. H. , protokół rozprawy z dn. 18.11.2015 r. k. 54 – 60/

Do wypadku powódki doszło 19 stycznia 2014 r. w niedzielę. Dozorca powiedział powódce, że nie posypał chodnika bo nie pracuje w niedzielę.

/przesłuchanie powódki w charakterze strony, protokół rozprawy z dn. 18.11.2015 r. k. 54 – 60/

Na pogotowiu nie założono powódce gipsu z uwagi na jej wiek. Z bandaża wykonano opatrunek przytwierdzając rękę do ciała powódki. Następnie zalecono zakupienie ortezy, którą powódka nosiła około 2 miesiące.

/zeznania świadka Z. H. , protokół rozprawy z dn. 18.11.2015 r. k. 54 – 60/

Przed wypadkiem powódka była samodzielna, nie leczyła się ortopedycznie, sama była w stanie wyjść z domu czy zrobić obiad dla całej rodziny. Po wypadku powódka przeprowadziła się do córki, która pomagała powódce w robieniu posiłków, ubieraniu, myciu, sprzątaniu, robieniu zakupów i korzystaniu z toalety. Powódka do dziś ma problemy ze złamaniem ręką. Nie może jej podnieść do góry pomimo odbycia dwukrotnie rehabilitacji. Złamana ręka boli powódkę, zwłaszcza przy podnoszeniu do góry. Obecnie powódka nie może podnosić przedmiotów oboma rękami i korzysta z pomocy córki przy ubieraniu się, przygotowywaniu posiłków i sprzątaniu. Córka wozila ją także na rehabilitację i do lekarzy. Mieszka już we własnym mieszkaniu.

/przesłuchanie powódki w charakterze strony, protokół rozprawy z dn. 18.11.2015 r. k. 54 – 60, zeznania świadka Z. H. , protokół rozprawy z dn. 18.11.2015 r. k. 54 – 60/

Z punktu widzenia rehabilitacji medycznej u powódki stwierdza się znaczną dysfunkcję kończyny górnej lewej spowodowaną ograniczeniem ruchomości w stawie barkowym i przewlekłym zespołem bólowym w wyniku wadliwie wygojonego złamania szyjki kości ramiennej doznany w wyniku wypadku z 19 stycznia 2014 r.

/opinia biegłego sądowego z zakresu rehabilitacji medycznej G. B. z dn. 26.01.2016 r. k. 69 – 72,

Z punktu widzenia chirurgii urazowo – ortopedycznej powódka w wyniku zdarzenia z dnia 19 stycznia 2014 r. cierpi na wadliwie wygojone złamanie szyjki i guzka większego kości ramiennej lewej z upośledzeniem funkcji stawu barkowego, co powoduje u powódki trwałe uszczerbek na zdrowiu w wysokości 15% (pkt 104 dla rozpoznania 1a załącznika do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18.12.2002 r.).

/opinia biegłego sądowego z zakresu chirurgii urazowo – ortopedycznej M. S. z dn. 21.07.2016 r. k. 97 – 99/

Cierpienia fizyczne powódki były duże w okresie od dnia wypadku do maja 2014 r. spowodowane bólem pourazowym, koniecznością noszenia przez 6 tygodni ortezy ortopedycznej unieruchamiającej całą kończynę górną z wyjątkiem dłoni, a po jej odstawieniu bolesnymi ćwiczeniami kończyny górnej lewej, których celem było zmniejszenie przykurczu w barku, przywrócenie pełnej ruchomości w stawie łokciowym i nadgarstku oraz zwiększenia masy mięśnia naramiennego. Od maja cierpienia powódki stopniowo zmniejszały się do miernych, a po zakończeniu 2. cyklu fizjoterapeutycznego w listopadzie 2014 r. są niewielkie z okresowym nasilaniem się do miernych przy zmianach pogody.

Cierpienia psychiczne powódki wywołało wielotygodniowe uzależnienie od pomocy osób trzecich w czynnościach samoobsługi.

Powódka wymagała pomocy osób trzecich w zakresie ubierania się i rozbierania, czynnościach higienicznych oraz wszystkich codziennych przez 2 miesiące od zdarzenia szkodzącego w wymiarze 4 godzin dziennie. W kolejnych 2 miesiącach konieczna była pomoc w czynnościach higienicznych i codziennych oraz dowożeniu powódki na zabiegi fizjoterapeutyczne w wymiarze średnio 3 godzin dziennie. Od maja do października 2014 r. powódka nadal korzystała z pomocy w czynnościach codziennych w wymiarze 2 godzin dziennie, w tym dowożeniu na zabiegi fizjoterapeutyczne.

Powódka od listopada 2014 r. do chwili obecnej w związku z utrwaloną dysfunkcją kończyny górnej lewej ze współistniejącym przewlekłym zespołem bólowym lewego barku wymagała pomocy osób trzecich i nadal będzie musiała z niej korzystać w wymiarze około 4 godzin tygodniowo w czynnościach codziennych (sprzątanie, prasowanie, zakupy).

/opinia biegłego sądowego z zakresu rehabilitacji medycznej G. B. z dn. 26.01.2016 r. k. 69 – 72, opinia biegłego sądowego z zakresu chirurgii urazowo – ortopedycznej M. S. z dn. 21.07.2016 r. k. 97 – 99/

Koszt jednej godziny za usługi opiekuńcze w okresie od lipca 2013 r. do sierpnia 2015 r. wynosił w dni robocze 11 zł, zaś w dni wolne od pracy 22 zł.

/pismo MOPS w Ł. z dn. 12.08.2016 r. k. 110/

Stan faktyczny w sprawie Sąd ustalił w oparciu o niekwestionowany przez którąkolwiek ze stron materiał dowodowy. W zakresie ustalenia zasady odpowiedzialności Sąd opierał się o zeznania świadka Z. L., zaś przy ustaleniu zakresu należnych powódce świadczeń – na dokumentacji medycznej oraz opiniach biegłych z zakresu rehabilitacji medycznej oraz chirurgii urazowo – ortopedycznej. Przedmiotowe środki nie budziły wątpliwości stron co do prawdziwości i rzetelności, a zatem Sąd oparł na nich swe rozstrzygnięcie w całości.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo w niniejszej sprawie zasługiwało na uwzględnienie niemal w całości.

W przypadku szkody powstałej w związku ze sprawowaniem zarządu nieruchomością, odpowiedzialność sprawcy szkody statuuje przepis art. 415 k.c. Stosownie do treści art. 5 ust. 1 pkt 4) ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 1399 z późn. zm.) w brzmieniu obowiązującym w dacie wypadku powódki właściciele nieruchomości zapewniają utrzymanie czystości i porządku przez m.in. uprzątnięcie błota, śniegu, lodu i innych zanieczyszczeń z chodników położonych wzdłuż nieruchomości, przy czym za taki chodnik uznaje się wydzieloną część drogi publicznej służącą dla ruchu pieszego położoną bezpośrednio przy granicy nieruchomości. Na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 4) komentowanej ustawy ilekroć w jej treści mowa o właścicielach nieruchomości, rozumie się przez to także współwłaściciele, użytkowników wieczystych oraz jednostki organizacyjne i osoby posiadające nieruchomości w zarządzie lub użytkowaniu, a także inne podmioty władające nieruchomością. Chodnikiem w rozumieniu powołanej ustawy jest wydzielona część drogi publicznej służąca dla ruchu pieszego, położona bezpośrednio przy granicy nieruchomości. Zatem należy zwrócić uwagę, że zobowiązanie do uprzątnięcia błota, śniegu, lodu i innych zanieczyszczeń dotyczy tylko właścicieli nieruchomości, do których granic bezpośrednio przylega chodnik. Analogiczne postanowienia znalazły się § 5 ust. 1 pkt 5) Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta Ł., stanowiącego Załącznik do Uchwały Nr LIII/1096/12 Rady Miejskiej w Ł. z dnia 5 grudnia 2012 r.

W niniejszej sprawie bezspornym było, iż miejsce, gdzie powódka przewróciła się i upadła znajdowało się w zarządzie Spółdzielni Mieszkaniowej im. S. B., która miała zawartą z pozwany umowę m.in. o zabezpieczanie chodników otaczających nieruchomości przed skutkami zimy. Podstawą odpowiedzialności ubezpieczonego jest art. 415 k.c. w zw. z art. w zw. z art. 444 § 1 i 2 w zw. z art. 445 § 1 k.c. w zw. z art. 336 § 2 k.c. Dla przyjęcia odpowiedzialności pozwanego za skutki zdarzenia niezbędne jest spełnienie łącznie 3 przesłanek, tj. winy, zaistnienia szkody oraz związku przyczynowego pomiędzy szkodą, a zawinionym działaniem.

Po wszechstronnym rozważeniu okoliczności sprawy Sąd doszedł do przekonania, iż do zdarzenia z dnia 19 stycznia 2014 r. doszło z winy D. B.. Z zeznań świadka Z. H. oraz z dowodu z przesłuchania powódki wynika, iż w dniu 19 stycznia 2014 r. nie panowały trudne warunki atmosferyczne – pomimo ujemnej temperatury powietrza oraz znacznego oblodzenia i ośnieżenia chodników, nie występowały bieżące opady śniegu. Pomimo zatem braku stałych i niedających się pokonać opadów śniegu oraz niezwykle gwałtownych i nieprzewidywanych warunków pogodowych powodujących nagle oblodzenie, pozwany zaniedbał zabezpieczania stanu chodnika w sposób, który zapewniłby pełne bezpieczeństwo jego użytkownikom, a zatem nie wykazał, aby jego działanie miało charakter starannego działania. Z zeznań świadka Z. L., który realizował zadania związane z usuwaniem skutków zimy w miejscu zdarzenia szkodzącego wynika bezsprzecznie, iż strona pozwana nie ustalała wyraźnych reguł określających konieczność odśnieżania chodników. Pracownicy pozwanego czynili to doraźnie, według swojego uznania i w sposób

niezorganizowany. Co więcej, z zeznań świadka wynika, iż zapewnienie należytej drożności chodnika następowało jedynie połowicznie – pracownicy pozwanego nigdy nie skuwali lodu, sporadycznie posypywali nawierzchnie chodników piaskiem. Stosowano jedynie odśnieżanie i posypywanie solą. Co więcej, o rażącym zaniedbaniu ze strony pozwanego świadczy okoliczność, iż nie zapewniał on stałej obsługi nieruchomości w weekendy, kiedy doszło do zdarzenia szkodzącego. Jak wskazał sam świadek zajmujący się odśnieżaniem miejsca zdarzenia, to czy przyszedł od w niedzielę odśnieżyć i skontrolować stan nieruchomości było jego dobrą wolą. Pozwany bowiem nie płaci swym pracownikom za wykonywanie czynności w weekendy i za nadgodziny. Stan nieruchomości w dni wolne od pracy jest zatem niekontrolowany i nieutrzymywany na należyłym, zapewniającym jego użytkownikom bezpieczeństwo poziomie. W ocenie Sądu dopilnowanie przez pozwanego swych obowiązków i ich wykonywanie przez pracowników w postaci należytego zabezpieczenia chodnika zapobiegłoby upadkowi powódki. Tym samym pozwany zaniechał zapewnienia takiej obsługi zimowego bezpieczeństwa w sposób, który nie zasługuje na miano starannego działania.

W świetle powyższego Sąd doszedł do przekonania, iż zawinienie pozwanego w zakresie wykonywania obowiązku należytego utrzymania chodnika jest ewidentne, Sąd uznał pozwanego za odpowiedzialnego za skutki zdarzenia z dnia 19 stycznia 2014 r. co do zasady.

Przechodząc do ustalenia zasadność żądania powódki co do wysokości wskazać trzeba, co następuje. Art. 444 § 1 k.c. stanowi, że w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie wyniki z tego powodu koszty. Stosownie zaś do treści art. 445 § 1 k.c. we wskazanych wypadkach możliwym jest przyznanie poszkodowanemu odpowiedniej sumy tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę (szkodę niemajątkową), wyrażającą się w doznanym bólu, cierpieniu, ujemnych doznaniach psychicznych. W judykaturze i piśmiennictwie obowiązującym i powszechnie uznawanym jest stanowisko, że zadośćuczynienie ma charakter kompensacyjny i jako takie musi mieć odczuwalną wartość ekonomiczną, przy czym jednocześnie nie może być nadmierne. Do podstawowych kryteriów oceny w tym zakresie zalicza się stopień i czas trwania cierpienia fizycznych i psychicznych, trwałość obrażeń, prognozy na przyszłość, wiek poszkodowanego, skutki w zakresie życia osobistego oraz zawodowego, konieczność wyrzeczenia się określonych czynności życiowych, korzystania z pomocy innych osób, czy wreszcie stopień przyczynienia się poszkodowanego i winy sprawcy szkody (tak między innymi Sąd Najwyższy w wyr. z dnia 4 czerwca 1968 r., I PR 175/68, OSNCP 1968, nr 2, poz.37; Sąd Najwyższy w uchwale pełnego składu Izby Cywilnej z dnia 8 grudnia 1973 r., III CZP 37/73, OSNCP 1974, nr 9, poz.145; Sąd Najwyższy w wyr. z dnia 12 września 2002 r., IV CKN 1266/00, niepubl; Sąd Najwyższy w wyr. z dnia 19 sierpnia 1980 r., IV CR 238/80, OSNCP 1981, nr 5, poz.81; Sąd Najwyższy w wyr. z dnia 30 stycznia 2004 r., I CK 131/03, OSNC 2004 r., nr 4, poz. 40).

Sposób wyznaczania wysokości należnego zadośćuczynienia nie został wskazany przez ustawodawcę w przepisach, stąd reguły jego ustalania zostały wypracowane przez doktrynę. Podkreśla się, iż zadośćuczynienie powinno mieścić się w rozsądnych granicach wyznaczonych z jednej strony zadośćuczynienie powinno rekompensować doznaną szkodę niemajątkową, z drugiej jednak winno także odpowiadać aktualnym warunkom i przeciętnej stopie życiowej społeczeństwa. Stanowisko to nawiązuje do linii orzecznictwa zapoczątkowanej orzeczeniem Sądu Najwyższego z dnia 24 czerwca 1965 r. (OSPiKA 1966, poz. 92), w którym sformułowana została teza, że zadośćuczynienie powinno być umiarkowane (tak też Sąd Najwyższy w wyrokach: z dnia 12.09.2002 r., sygn. akt IV CKN 1266/00, publ. Lex 80272, z 06.06.2003 r., sygn. akt IV CKN 213/01, publ. Lex 141396).

Przekładając powyższe na grunt niniejszej sprawy wskazać trzeba, że w wyniku wypadku z dnia 19 stycznia 2014 r. powódka doznała obrażeń, które aktualnie spowodowały u niej wadliwie wygojone złamanie szyjki i guzka większego kości ramiennej lewej z upośledzeniem funkcji stawu barkowego. Doznane obrażenia spowodowały u powódki trwałe uszczerbek na zdrowiu w wysokości 15% i ich konsekwencją jest znaczna dysfunkcja kończyny górnej lewej spowodowana ograniczeniem ruchomości w stawie barkowym i przewlekłym zespołem bólowym. Obrażenia oprócz skutków w sferze strictly zdrowotnej powódki wywołały u powódki cierpienia fizyczne i psychiczne, wywołane początkowo spowodowane bólem pourazowym, koniecznością noszenia przez 6 tygodni ortezy ortopedycznej unieruchamiającej całą kończynę górną z wyjątkiem dłoni, a po jej odstawieniu bolesnymi ćwiczeniami kończyny górnej lewej. Cierpienia powódki od dnia wypadku do maja 2014 r. były duże, następnie do listopada 2014 r. mierne,

zaś od listopada 2014 r. osiągnęły stan aktualny tj. niewielki z okresowym nasilaniem się do miernych przy zmianach pogody.

Na rozmiar krzywdy powódki wpłynęły bez wątpienia konieczność podjęcia leczenia, rehabilitacji, korzystania z pomocy osób trzecich w bardzo znacznym zakresie, a także bez wątpienia życie ze znacznym ograniczeniem jednej z górnych kończyn.

Powódka skutki wypadku odczuwa do dnia dzisiejszego poprzez konieczność znoszenia bólu okresowo wzrastającego, ograniczenia ruchomości ręki i powiązaniem z tym przymusem korzystania z pomocy najbliższych, przy czynnościach, które uprzednio wykonywała samodzielnie.

Biorąc zatem pod uwagę powyższe, w szczególności wysokość trwałego uszczerbku na zdrowiu i ograniczenia sprawności kończyny górnej lewej Sąd doszedł do przekonania, iż żądanie powódki zasądzenia na jej rzecz kwoty 40.000 zł tytułem zadośćuczynienia jest uzasadnione i zasługuje na uwzględnienie.

W razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia poszkodowany może domagać się: kompensaty wszelkich kosztów, wywołanych tym stanem (art. 444 § 1 k.c.) oraz odpowiedniej renty, jeżeli utracił całkowicie lub częściowo zdolność do pracy zarobkowej albo jeżeli zwiększyły się jego potrzeby lub zmniejszyły widoki powodzenia na przyszłość (art. 444 § 2 k.c.); może mieć ona postać renty tymczasowej, jeżeli w chwili wydania wyroku szkody nie da się dokładnie ustalić (art. 444 § 3 k.c.). Obowiązek kompensaty kosztów obejmuje wszelkie koszty wywołane uszkodzeniem ciała lub rozstrojem zdrowia, a więc wszystkie niezbędne i celowe wydatki, bez względu na to, czy podjęte działania przyniosły poprawę zdrowia (por. wyrok SN z dnia 9 stycznia 2008 r., II CSK 425/07, Mon. Praw. 2008, nr 3, s. 116). W szczególności będą to koszty leczenia, a więc wydatki związane z postawieniem diagnozy, terapią i rehabilitacją poszkodowanego. Poszkodowanemu przysługuje także roszczenie o rentę, jeżeli wskutek uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia zwiększyły się jego potrzeby. (Olejniczak A., komentarz do art. 444 k.c. [w:] Kidyba A. (red.), Gawlik Z., Janiak A., Kozieł G., Olejniczak A., Przyńska A., Sokołowski T., Kodeks cywilny. Komentarz. Tom III. Zobowiązania - część ogólna., LEX, 2014). Zgodnie z utrwalonym w orzecznictwie poglądem przyznanie renty z tytułu zwiększonych potrzeb na podstawie art. 444 § 2 k.c. nie jest uzależnione od wykazania, że poszkodowany te potrzeby faktycznie zaspokaja i ponosi związane z tym wydatki. Do przyznania renty z tego tytułu wystarcza samo istnienie zwiększonych potrzeb jako następstwo czynu niedozwolonego. (wyrok SN z dnia 11 marca 1976 r., IV CR 50/76, OSNC 1977, nr 1, poz. 11). Zaznaczyć również trzeba, że fakt, iż opiekę nad poszkodowaną sprawowały bliskie jej osoby nie pozbawia powoda prawa do żądania odszkodowania w zakresie kosztów, które musiałaby ponieść z tego tytułu. Zgodnie z utrwalonym już orzecznictwem, poszkodowany nie jest bowiem zobowiązany do udowodnienia poniesionych w tym zakresie wydatków – wystarczy wykazanie, że opieka taka była potrzebna – i może dochodzić roszczenia także wówczas, jeżeli opiekę nad nim sprawują osoby najbliższe (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 26 lipca 1977 r. I CR 143/77; z dnia 04 marca 1969 r. I PR 28/69, LEX 12179; z dnia 11 marca 1976 r. IV CR 50/76 oraz nowsze: z dnia 09.11.2007 r., sygn. akt V CSK 245/0, publ. OSNIC z 2008 r., Nr D, poz. 95, z dnia 04.03.1969 r., sygn. akt I PR 28/69, publ. OSNICPiUS z 1969 r., Nr 12, poz. 229, z dnia 08.07.2005 r., sygn. akt II CK 771/04).

Zasadność żądania przez powódkę kwoty 7.304 zł tytułem odszkodowania za koszty opieki osób trzecich nad powódką w okresie rekonwalescencji, kwoty 4.576 zł tytułem skapitalizowanej renty za koszty opieki osób trzecich nad powódką oraz renty w wysokości 176 zł miesięcznie za okres od dnia 1 stycznia 2017 r. i na przyszłość Sąd ustalił w oparciu o powołane już i niekwestionowane przez strony opinie biegłych sądowych. Odnośnie żądania odszkodowania z opinii wynika, iż w okresie pierwszych 2 miesięcy od zdarzenia powódka musiała korzystać z pomocy osób trzecich w wymiarze 4 godzin dziennie, następnie przez 2 miesiące w wymiarze 3 godzin dziennie, a dalej od maja do października 2014 r. w wymiarze 2 godzin dziennie. Należne powódce odszkodowanie za koszty opieki osób trzecich w okresie od dnia wypadku do października 2014 r. wynosi zatem 7.304 zł (60 dni x 4 h x 11 zł/h + 60 dni x 3h x 11 zł/h + 182 dni x 2h x 11 zł/h). Za zasadne w świetle opinii biegłych, z których wynika, że od listopada 2014 r. do chwili obecnej powódka wymagała pomocy osób trzecich i nadal będzie musiała z niej korzystać w wymiarze około 4 godzin tygodniowo Sąd uznał również żądanie zasądzenia skapitalizowanej renty od listopada 2014 r. do grudnia 2014 r. w kwocie 4.576 zł

(26 m-cy x 4 h/tyg x 11 zł), oraz z uwagi na nadal istniejącą potrzebę sprawowania nad powódką opieki we wskazanym wymiarze - renty na zwiększone potrzeby w kwocie 176 zł miesięcznie (4 h/tyg. x 11 zł/h). Powódka w związku z utrwaloną dysfunkcją kończyny górnej lewej ze współistniejącym przewlekłym zespołem bólowym lewego barku w czynnościach codziennych (sprzątanie, prasowanie, zakupy). Koszt jednej godziny usług opiekuńczych na kwotę 11 zł Sąd ustalił w oparciu o załączone przez pełnomocnika powódki pismo MOPS w Ł..

O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 k.c. w zw. z art. 455 k.c. w zw. z art. 817 § 1 k.c. Zasadą prawa cywilnego jest, że dłużnik popada w opóźnienie, jeżeli nie spełnia świadczenia w terminie, w którym stało się ono wymagalne. Niespełnienie świadczenia w terminie rodzi po stronie dłużnika konsekwencje przewidziane w art. 481 § 1 k.c., zgodnie z którym, jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Art. 817 § 1 i 2 k.c. przewiduje zaś, iż ubezpieczyciel obowiązany jest spełnić świadczenie w terminie trzydziestu dni, licząc od daty otrzymania zawiadomienia o wypadku, zaś gdyby wyjaśnienie w powyższym terminie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności ubezpieczyciela albo wysokości świadczenia okazało się niemożliwe, świadczenie powinno być spełnione w ciągu 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe.

O odsetkach od zasądzonych świadczeń Sąd orzekł uwzględniając, iż strona powodowa nie wykazała, aby wzywała do zapłaty kwot dochodzonych pozwem pozwanego. Wezwanie takie skierowane zostało jedynie do Spółdzielni Mieszkaniowej im. (...) będącej podmiotem różnym organizacyjnie od pozwanego. Względem pozwanego zatem nie zostały zgłoszone roszczenia w skonkretyzowanej wysokości. W świetle powyższego Sąd ustalił, iż roszczenia dochodzone pierwotnie pozwem, tj. o zapłatę kwoty 10.000 zł tytułem zadośćuczynienia oraz kwoty 4.365 zł tytułem odszkodowania stały się wymagalne dopiero od dnia doręczenia pozwanemu odpisu pozwu tj. od dnia w którym powziął wiedzę co do roszczeń powódki. Z powyższego względu niezasadne było również żądanie powódki zasądzenia odsetek od kwoty 30.000 zł tytułem rozszerzonego powództwa od dnia doręczenia wezwania do zapłaty Spółdzielni Mieszkaniowej im. (...). Odnośnie wymagalności wszystkich roszczeń (poza rentą) zgłoszonych w piśmie procesowym pełnomocnika powódki z dnia 19 grudnia 2016 r. Sąd orzekł uwzględniając dopiero datę doręczenia pełnomocnikowi pozwanego tego pisma tj. dzień 4 stycznia 2017 r. Sąd doszedł do przekonania, iż roszczenie z tytułu ww. stało się wymagalne od dnia następnego tj. od dnia 5 stycznia 2017 r. Termin wymagalności każdej z rat zasądzonej w wysokości 176 zł miesięcznej renty Sąd oznaczył na 10. dzień każdego miesiąca począwszy od miesiąca stycznia 2017 roku. W pozostałym zakresie odnośnie żądania odsetek przez powódkę tj. niezgodnym z żądaniem pozwu i pisma procesowego z dnia 19 grudnia 2017 r. Sąd oddalił powództwo.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c., który statuuje zasadę odpowiedzialności stron za wynik procesu, uznając powódkę za stronę wygrywającą proces w całości. Powódka poniosła koszty procesu w wysokości 2.417 zł tytułem wynagrodzenia profesjonalnego pełnomocnika, która to kwota została ustalona w oparciu o § 6 pkt 5) rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenie przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U.2013.490 -j.t.) oraz kosztów opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Odnieść należało się również do nieuwzględnionego przez Sąd wniosku pełnomocnika powódki o zasądzenie na rzecz powódki zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w podwójnej wysokości. Zgodnie ze znajdującym w niniejszej sprawie zastosowaniem § 2 ust. 1 i 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U.2013.490 j.t. z dnia 2013.04.23) zasądzając opłatę za czynności radcy prawnego z tytułu zastępstwa prawnego, sąd bierze pod uwagę niezbędny nakład pracy radcy prawnego, a także charakter sprawy i wkład pracy radcy prawnego w przyczynienie się do jej wyjaśnienia i rozstrzygnięcia. Podstawę zasądzenia opłaty stanowią stawki minimalne. Przekładając powyższe na grunt niniejszej sprawy należy zaznaczyć, iż z rozlicznych innych spraw toczących się z udziałem pełnomocnika powódki przed tutejszym Sądem Sąd z urzędu posiada wiedzę, iż pełnomocnik powódki specjalizuje się w prowadzeniu spraw o zadośćuczynienie i odszkodowanie z powództw osób cywilnych. Uwzględniając dużą ilość podobnych procesów koniecznym jest poczynienie konkluzji,

iż sprawa niniejsza była sprawą dla pełnomocnika powódki typową, niewymagającą żadnego dodatkowego nakładu czasu pracy czy poszerzania wiedzy. Również obiektywnie oceniony stan faktyczny sprawy nie był skomplikowany ani trudny. Po dokonaniu zaś oceny całokształtu złożonych przez pełnomocnika powódki pism procesowych, wniosków czy stawiennictwa na rozprawie nie sposób było uznać, iż przyczynił się w jakikolwiek sposób większy niż przeciętny do wyjaśnienia i rozstrzygnięcia sprawy. Wniosek jego nie uzyskał zatem waloru zasługującego na uwzględnienie.

Wobec przegrania przez pozwanego postępowania w całości, winien on zwrócić powódce wszystkie poniesione przez nią koszty procesu, o czym Sąd orzekł jak w punkcie 1. d. sentencji wyroku.

Na zasadzie art. 113 ust. 1 u.k.s.c. Sąd nakazał ściągnąć od przegrywającego proces w całości pozwanego nieuiszczone koszty sądowe wyłożone tymczasowo ze Skarbu Państwa. Do kosztów tych należały: 719 zł tytułem opłaty sądowej od pozwu, 410,34 zł (k. 76) tytułem wynagrodzenia biegłego sądowego ds. rehabilitacji medycznej, 414,02 zł (k. 103) tytułem wynagrodzenia biegłego sądowego ds. chirurgii urazowo – ortopedycznej oraz 1.982 zł tytułem opłaty od rozszerzonej części powództwa.

O powyższym Sąd rozstrzygnął w punkcie 3. sentencji wyroku.